

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Տ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա-Ի
Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՔԱՐՈԶԸ ԽՕՍՈՒԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ
ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
(6 Յունուար 1993-ին)

Սիրեցեալ ժողովուրդ մեր,

Աստուածային անիմանալի տնօրինութեամբ, 1992 տարին հասաւ իր աւարտին: Բացուեց առաւօտը Նոր Տարւոյն, աւետումովը Փրկչին մեր Յիսուսի Քրիստոսի Ծննդեան:

«Խորհուրդ մեծ և սքանչելի», որ կրկնում է ահա երկու հազար տարիներ շարունակ, ամէն Նոր Տարի մեզ բոլորիս բերելով պատգամը, որ նաև մենք՝ ապրող մահկանացուներս, կոչուած ենք վերանորոգուելու ժամանակի հոլովոյթով, պայծառակերպուելու փրկչագործ Աւետարանի լոյսով, մեր կեանքի նոր ճանապարհի վրայ, մեր ձեռաց բարի ու արդար իրագործումներով:

Յիսուսի ծնունդը իրողութիւն է և հրաշք: Հրաշքը այն է, ինչ սպասում էին երկնքից՝ արդարութեան և ազատութեան ծարաւի խոնարհ ամբոխները մարդկանց, երկու հազար և ասելի տարիներ շարունակ:

Յիշենք մարգարէական խօսքերը Մարիամ Աստուածածնի, ուղղեալ Եղիսաբէթին, ի մասին իր որդւոյն Յիսուսին, որ պէտք է ծնուէր՝ **«Արար զօրութիւն բազկաւ իւրով, ցրուեաց զամբարտաւանս մտօք սրտից իւրեանց, քակեաց զհզօրս յաթոռոց և բարձրացոյց զխոնարհս. զքաղցեալս լցոյց բարութեամբ և զմեծամեծս արձակեաց ունայն»:** (Ղուկ. Ա. 51—53):

Սոյն մարգարէութիւնը մնացել է մշտապէս այժմեական, բայց մանաւանդ մեր օրերին, երբ աշխարհը համայն, քրիստոնէայ Արեւմուտքը յատկապէս, տագնապած է որոնումներով ու վերիվայրումներով, թէ իր հոգևոր և թէ իր ընկերային բարոյական կեանքում: Կան կանխագուշակող հոռետես քրիստոնէայ մտածողներ, որոնք ազդարարում են նոյնիսկ մարամուտը Արեւմուտքի: Մտածողներ որոնք՝ փառահեղ քրիստոնէական տաճարները համարում են՝ այլևս խօսք չասող լուռ քարեր, զուրկ ոգեշնչող հոգևոր ուժակաւորութիւնից, ինչպէս հոռմեական կայսրութեան անկման ժամանակներում, երբ ամբոխները այլևս չէին հաւատում իրենց հոյաշէն հեթանոսական տաճարներին ու չաստուածներին: Նրանք ծարաւը ունէին մի պարզ ճշմարտութեան, մի նոր խօսքի, մի նոր Աւետարանի:

Այո՛, թում է, թէ մեր օրերին էլ հոգեպէս յոգնած են մարդիկ, տառապում են ոգու սովից: Թում է, թէ Քրիստոսի Աւետարանը բացակայ է իրական կեանքից: Ո՛վ իմանայ, գուցէ Արևելքը դառնայ աւետաբերը Քրիստոսի

նշմարիտ խօսքի: Գուցէ այժմէական դառնայ հին տեսիլքը, թէ՛ լոյսը ծագելու է Արևելքից:

Այս խոհերով, այս մտորումներով, Մենք ողջունում ենք Նոր Տարին և Քրիստոսի Սուրբ Ծնունդը, որոնց վրայ անելանում են մեր Եկեղեցու և ազգի ծանր մտահոգութիւններն ու տազնապալի իրավիճակները:

Համբանքով այսօր փոքր մնացած մեր ժողովուրդը, իր Մայր Հայրենիքում և իր պատմական հարազատ Արցախում, իր կեանքի ու ճակատագրի արդի պայմաններում, ապրում է հերոսաբար մերօրեայ աշխարհի տազնապը՝ «հզօրներին իրենց գահերից տապալելու» և «խոնարհներին ու քաղցեալներին բարձրացնելու» յանդուգն երազանքով, իր արեան իսկ գնով:

Արցախի ցաւը լոկ մեր ազգի ցաւը չէ, այլ աշխարհի ցաւը, որի դէմ մաքառում է մեր ազգը, գրեթէ մէն մենակ: Ինչքան էլ ծանր ճնշեն մեր վրայ երկիւղներն ու սպառնալիքները, չենք կարող չհիանալ Արցախի ազատամարտիկների սխրանքով, նրանց՝ սահման չունեցող զոհաբերութեան ոգով, մահուամբ մահը յաղթելու քրիստոնէական ժայռացած հաւատքով:

Հայ ժողովուրդը, իր փոթորկայոյզ պատմութեան գուցէ ամենաճգնաժամային պահն է ապրում, պահը՝ ամէն գնով ազատ ապրելու վսեմ փորձութեան:

Մարդ լինելը ողբերգութիւն է: Իսկ հայ լինելը կրկնակի ողբերգութիւն: Հայը ապրում է մարդկային ճակատագիրը, մարդկային ողբերգութիւնը, այո՛, կրկնակի տառապանքով, կարող ենք ասել՝ կրկնակի հերոսական խենթութեամբ: Նա համոզուած է, որ երբեմն առանց «խենթութեան» ոչ մի իտէալ չի կարելի իրագործուել: Յիշենք, որ առաջին քրիստոնէականները, հզօր հոռմէական կայսրութեան տարածքի վրայ՝ «խենթեր» էին նկատուում:

Մեր օրերի Արցախեան «խենթութիւնը» պատասխանն է հայորդիների, Հին Կտակարանի մեծ մարգարէ Եսայու բոցաշունչ մարտահրաւերի՝ **Լո՛ւծ գկնճիռն անիրաւութեան, քակեա՛ զխարդախութիւն բռնութեան վաճառաց բոց, արձակեա՛ զնեղեալս թողութեամբ և զամենայն մութհակս անիրաւութեան պատառեա՛** (Եսայի ԾԸ—6):

Եւ անա այսպէս, մի Նոր Տարի ևս իր դռներն է բացում աշխարհի ու մեր ազգի առաջ: Բոլոր հայերս ի Հայաստան և ի սփիւռս աշխարհի, յամառ լաւատեսութեամբ սպասում ենք, որ յաղթանակի արդարութեան ու նըշմարտութեան մեր աղաղակը, և խաղաղութեան ձայնը ազատ ու բարձր հնչի հայրենի երկնքի տակ:

Այս սպասումներով օրհնում ենք 1993 Փրկչական թուականի առաւօտը և Մանուկ Յիսուսի Սուրբ Ծնունդը ու աղօթում, որ Նա իր միշտ յաղթող Աւետարանով մնայ «լոյսը աշխարհի»: Մնայ նաև առաջնորդող լոյսը մեր մարտնչող ժողովրդի կեանքի հորիզոնի վրայ:

Սիրեցեալ ու հաւատաւոր զաւակներ մեր, «վասն այսորիկ առէ՛ք զսպառազինութիւնն Աստուծոյ, զի կարող լինիջիք ի դիմի հարկանել չարին յաւուրն չարութեան: Եւ իբրև զամենայն ինչ կատարիցէք. հաստատո՛ւն կացէք, զտեղի՛ կալչիք, պնդեալ զմէջս ձեր ճշմարտութեամբ և զգեցեալ զգրահան արդարութեան» (Եփես. 2. 13—15): Ամէն:

Քրիստոս ծնաւ և յայտնեցաւ, ձեք և մեզ մեծ անեոխ: Ամէն: